

Силабус курсу

Гібридні війни та локальні конфлікти

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань К Безпека та оборона
Спеціальність КЗ Національна безпека

Освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.е.н., професорка, професорка кафедри безпеки та правоохоронної діяльності
заслужений діяч науки та техніки України; академічня Академії економічних наук України та Української технологічної академії; керівник Центру міжнародної безпеки та співробітництва ЗУНУ

Вівчар Оксана Іванівна

Контактна інформація

o.vivchar84@gmail.com, +380978307717

Опис дисципліни

«Гібридні війни та локальні конфлікти» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців в галузі управління та адміністрування національною безпекою. Метою дисципліни «Гібридні війни та локальні конфлікти» є формування у студентів новітньої системи знань та навиків необхідних при вивченні процесів агресивного розповсюдження інформації і варіантів створення сприятливих контекстів для успішного проведення комунікацій. Фахівці з галузі управління та адміністрування національною безпекою володіють знаннями щодо особливостей гібридних війн, локальних конфліктів та основних шляхів протидії.

Також є підготовка професійно-компетентного, практично-зорієнтованого, висококваліфікованого та конкурентоспроможного фахівця, який повинен вміти: орієнтуватися в обігу міжнародної інформації конфліктогенного змісту; аналізувати методи, способи, засоби подачі інформації, інформаційного впливу, маніпулювання; аналітично оцінювати інформаційне протистояння держав та агентів внутрішньодержавного значення; розрізняти основні види інформаційної війни, інформаційного домінування, інформаційного впливу, інформаційної зброї.

По завершенню вивчення дисципліни «Гібридні війни та локальні конфлікти» студенти можуть обґрунтовано використовувати професійно профільовані знання щодо ідентифікації локальних конфліктів у професійній сфері на основі системного підходу.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1. Поняття гібридна війна: ознаки та особливості	Знати концептуальні засади гібридної війни та основні характеристики. Знати види зброї в гібридній війні. Усвідомлювати сучасний стан основних форм гібридної війни. Знати переваги та недоліки традиційних та нетрадиційних методів війни. Знати етапи, методи та способи гібридної війни.	тести, опитування
4 / 4	2. Структура гібридних загроз: ознаки та класифікація	Знати класифікацію гібридних загроз. Вміти ідентифікувати інформаційну війну як складова гібридної війни. Аналізувати структурні фактори впливу у гібридній війні. Вміти ідентифікувати передумови гібридної війни країни.	тести, опитування
4 / 4	3. Державне управління правоохоронними органами в умовах гібридної війни	Володіти навичками функціональних задач правоохоронних органів у протидії гібридній війні. Вміти ідентифікувати проблемні аспекти у забезпеченні державного управління функціонуванням правоохоронних органів. Знати основні завдання правоохоронних органів із протидії гібридним загрозам. Вміти ідентифікувати модернізація механізмів державного управління правоохоронними органами.	тести, опитування
4 / 4	4. Сфери гібридної війни	Знати основні засади щодо глобалізації економіки і гібридної війни. Усвідомлювати значення боротьби за Європейський енергетичний ринок. Знати кроки боротьба щодо змагання за транспортно-логістичне домінування. Переваги та недоліки щодо кризи моделі глобалізаційного інформаційного простору.	тести, опитування
4 / 4	5. Економічний вимір гібридної агресії	Знати сутність торгівельних війн як інструменту економічного тиску. Знати особливості «енергетичної зброї» та протидії тінізації економіки в умовах гібридної агресії.	тести, опитування, практ. завдання
4 / 4	6. Локальні конфлікти: міжнародні контексти	Визначати структуру та характеристики локальних, збройних та міжнародних конфліктів. Вміти ідентифікувати основні функції та типологію міжнародних конфліктів.	тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	7. Міжнародна безпека і міжнародні конфлікти на сучасному етапі	Знати формування безпеки у сучасних міжнародних відносинах. Ідентифікувати адаптацію механізмів та структуру системи міжнародної безпеки.	тести, опитування, практ. завдання
2 / 2	8. Управління міжнародними	Знати роль врегулювання воєнних конфліктів сучасності. Визначати основні шляхи, підходи і методи	тести, опитування,

	конфліктами	врегулювання конфліктних ситуацій. Знати практичний механізм та етапи врегулювання міжнародних конфліктів.	практ. завдання
2 / 2	9. Міжнародні безпекові організації щодо врегулювання локальних конфліктів	Знати практичний механізм роль НАТО в управлінні міжнародними конфліктами. Знати практичний механізм роль ООН у вирішенні локальних конфліктів. Вміти ідентифікувати сфери діяльності ООН для України.	тести, опитування, практ. завдання

Літературні джерела

1. Адвокатова Н., Балко Д., Шейка О. Безпековий фундаментальний базис цифровізації розвідувальної діяльності суб'єктів господарювання: позитивні екстерналиї та ефективність забезпечення. *Modeling the development of the economic systems*. 2025. (3). 103–107.

2. Безрук О. О. Інституціональні проблеми системи міжнародної безпеки в умовах загрози збройних конфліктів. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*. 2021. №21. С. 4-14.

3. Боднарчук О. Г., Боднарчук О. І., Глух М. В., Гарбінська-Руденко А. В. Правове регулювання національної безпеки: *навчальний посібник*. Ірпінь: Державний податковий університет. 2024. 250 с.

4. Васильєва Н. В. Пропаганда як складова інформаційно-комунікативної політики і загроза національній безпеці. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. №. 2. С. 34-41.

5. Вівчар О. І., Зайцева-Калаур І. В., Зяйлик М. Ф. Нормативно-правові аспекти міжнародного співробітництва: безпекознавчі контексти. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. № 2. С. 119–124.

6. Вівчар О.І. Концепція кооперативної безпеки: проблемні аспекти та практичний організаційно-правовий механізм забезпечення. Фундаментальні ментально-ціннісні відмінності українців і росіян як підґрунтя їх цивілізаційного протистояння : *колективна монографія* / за заг. ред. І.А. Семенець-Орлової, В.М. Паращенко та О.О. Паращенко. Одеса: Олді. 2023. С. 39-50.

7. Вівчар О., Дракохруст Т., Мужилівський Н. Організаційно-правові контексти кооперативної безпеки: від глобальних тенденцій до локальних прогнозів. *Актуальні проблеми правознавства*. Вип. 1. 2024. С. 91–96.

8. Вівчар О., Дракохруст Т., Тяхтенко Н. Фейки як основна загроза управління безпековою компонентою: актуалітет та вектори протидії // Інтелектуальні методи виявлення дезінформації в українських текстових даних: *колективна монографія*; за заг. ред. д. т. н., доцент, Х. В. Ліп'яніна-Гончаренко. Тернопіль: Економічна думка, 2025. С. 39–50. ISBN 978-966-654-779-1

9. Гевко В. Л. Практичні контексти національної безпеки на умовах партнерства: позитивні екстерналиї та ефективність забезпечення. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: економічні науки. 2022. №1. С. 7–11.

10. Гібридна війна: сутність, виклики та загрози: *зб. матер. круглого столу* (Київ, 8

липня 2021 р.). Київ : НА СБУ. 2021. 189 с.

11. Горбулін В. Світова гібридна війна : український фронт : *посібник*. В-во : НАН. 2017. 380 с.

12. Данилова Т. В. Глобалізація vs антиглобалізація: до постановки проблеми. Науковий вісник НУБіП України. Серія: гуманітарні студії. *Фахові видання Національного університету біоресурсів і природокористування України*. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Gumanitarni/article/view/7767>.

13. Жабинець О. Й. Чинники глобальних змін у міжнародній торгівлі та військова агресія росії: вплив на розвиток експортної діяльності регіонів України. *Галицький економічний вісник*. Т. : ТНТУ. 2022. Том 75. № 2. С. 82– 91.

14. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: *навч. посібник*. Львів: Простір-М, 2021. 130 с.

15. Когут Ю. Гібридна війна нового типу як загроза національній безпеці держав : *підручник*. В-во: Консалтингова компанія «Сідкон». 2023. 348 с.

16. Ситник Г.П. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека : *курс лекцій*. К: ТОВ «САК Лтд». 2023. 92 с.

17. Ситник Г.П. Глобальна та національна безпека : *підручник*. Київ : Національна академія державного управління при президентіві України. 2020. 784 с.

18. Співробітництво з НАТО: правові аспекти. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_951

19. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : *монографія*. Київ : НІСД, 2022. 532 с.

20. Шатарський А.Я. Концепція кооперативної безпеки: проблемні аспекти та практичний організаційно-правовий механізм забезпечення. Фундаментальні ментально-ціннісні відмінності українців і росіян як підґрунтя їх цивілізаційного протистояння : *колективна монографія* / за заг. ред. І.А. Семенець-Орлової, В.М. Паращенко та О.О. Паращенко. Одеса: Олді. 2023. С. 39-50.

21. Шевченко А. Воєнна розвідка України. У небі, на морі, на землі : *підручник*. Видавництво «Yakaboo Publishing». 2023. 192 с.

22. About the Office of Intelligence and Counterintelligence (IN) URL: <https://www.energy.gov/intelligence/about-office-intelligence-and-counterintelligence>

22. Highlights of world trade in 2020 and the impact of COVID-19. Chapter II. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statistics_e/wts2021_e/wts2021chapter02_e.pdf.

23. How Does Globalization Affect the National Security? URL: <http://www.proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/view/839/>

24. Kanellopoulos A. Travel intelligence as a tool for counterintelligence and border security. *Security and Defence Quarterly*. 2024. 45(1). P. 55-67. URL: <https://securityanddefence.pl/Travel-intelligence-as-a-tool-for-counterintelligence-and-border-security,174523,0,2.html>

25. Kanellopoulos A. The Importance of Counterintelligence Culture in State Security. *Global Security and Intelligence Note*. 2022. GSIN 5. URL: https://www.researchgate.net/publication/377222591_The_Importance_of_Counterintelligence_Culture_in_State_Security

26. Peoples C., Vaughan-Williams N. *Critical Security Studies: An Introduction*. 3d Ed. Routledge. 2021. 200 p.

27. Vivchar O. I., Drakokhrust T. V. Organizational and legal mechanism of functioning of private military companies: implementation of international experience. *Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету*

Запорізького національного університету. 2022. №4. С. 395–398.

28. Vivchar O. I., Drakokhrust T. V., Shatarskyi A. Ya. Security of a country's private military company: a network approach to organizational and legal contexts. The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects : *Scientific monograph*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 2022. p. 47–50.

29. Ziailyk M. Practical basis of the organizational and legal contexts of ensuring cooperative security: current realities and main threats. Modeling the development of the economic systems : *Scientific journal*. (2023). № 2. P. 8–12.

30. Vivchar O., Ziailyk M., Oliynychuk R. Formation of communication links of the socio-humanitarian component of enterprise security: legal basis and pragmatics of application // COMMUNICATION AS A FACTOR OF TRANSPARENCY OF SOCIAL INTERACTION: PSYCHOLOGICAL, HISTORICAL, LEGAL, ECONOMIC AND POLITICAL DIMENSIONS. NEW REALITIES IN THE CONDITIONS OF WAR AND IN THE POST-WAR PERSPECTIVE : *scientific monograph* / Scientific Editors : Jacek Mrozek, Oksana Koval, Marcin Radziłowicz. Publishing house: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie Filia w Elku. 2024. 57–67. ISBN 978-83-66760-32-5

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Гібридні війни та локальні конфлікти» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; результати модульного контролю; оцінювання результатів самостійної роботи; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватися в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Гібридні війни та локальні конфлікти» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль1		Модуль2		Модуль3	Модуль4	Модуль5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне за відповіді або проходження поточного тестування (10 тестів по	Підсумкове тестування (20 тестів по 5 балів за кожен тест) за темами навчального курсу у системі Moodle	Оцінка визначається як середнє арифметичне за відповіді або проходження поточного тестування на кожному	Колоквіум за темами навчального курсу – оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	Виконання комплексних завдань (три завдання по 30% до підсумку, кожне оцінюється індивідуально за шкалою від	Комплексне завдання 1 – 40% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; Комплексне завдання 2 –	Теоретичні питання (2 питання по 30% від підсумку, кожне оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100

10 балів за кожен тест) на кожному практичному занятті, теми 1-4		практичному занятті, теми 5-9		1 до 100 балів); Активність під час проведення тренінгу – 10% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 10 балів.	60% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	балів); Практичне завдання – 30% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; Тести – 10% від підсумку (10 тестів по 10 балів за кожен тест)
--	--	-------------------------------	--	--	---	--

Форми і критерії оцінювання

При оцінюванні роботи студента при складанні форм контролю за кожен компонент виставляється оцінка у діапазоні 1-100 балів з наступною інтерпретацією:

Поточне оцінювання під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Тестування під час заняття:

10 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 10 балів.

Модульний контроль 1 (підсумкове тестування):

20 тестів, правильна відповідь на кожен з яких оцінюється у 5 балів.

Модульний контроль 2 (колоквіум):

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань та

практичних завдань.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, невиявляє творчого підходу до виконання завдань.

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Активність під час тренінгу:

Оцінюється у діапазоні від 1 до 10 балів, де 1 бал – найнижча активність (студент практично не виявляє інтересу до завдань тренінгу), 10 балів – найвища активність (студент активно залучений у виконання завдань тренінгу, виявляє творчу ініціативу, ґрунтовне знання навчального матеріалу).

Екзамен – вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється за виконанні студентом завдання. Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 10 балів.

практичного завдання: 1 завдання, за вирішення якого студент може отримати оцінку в діапазоні:

90–100 балів – демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує уміння аналізувати і узагальнювати практичний матеріал та високий рівень теоретичної підготовки, виявляє творчий підхід до виконання завдання.

75–89 балів – у достатньому обсязі демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але допускається незначних помилок у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє загалом високий рівень теоретичної підготовки.

60–74 балів – на недостатньому рівні висвітлює проблему практичного завдання, логічність викладення матеріалу порушена; наведені авторські пропозиції рекомендації є загальними і слабо обґрунтованими; припускається значних помилок у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє недостатній рівень теоретичної підготовки.

1–59 балів – практично невисвітлює проблему, яка має бути розкрита; відсутні авторські пропозиції рекомендації у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє слабкий рівень теоретичної підготовки.

Теоретичних (проблемних) питань: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне студент може отримати оцінку в діапазоні:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичного питання, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичного питання.